

Calea cea nouă și vie în Locul Preasfânt - Comentariu la Epistola către Evrei

Introducere

Epistola către Evrei se adresează creștinilor, atât creștinilor adevărați cât și creștinilor cu numele, care au ieșit din iudaism, dar care țineau încă cu tărie la slujba divină iudaică și la practicile ei. Ei erau în pericol să se lase descurajați și să se reîntorcă la rânduiala veche a lucrurilor, deoarece ei s-au văzut înșelați în realizarea speranței lor în Hristos ca Mesia pământean și astfel erau expuși prigoanelor.

Duhul Sfânt le arată că această ordine pământească a lucrurilor era numai temporară, și scoate în evidență supremația creștinismului, ordinea nouă a lucrurilor, în care totul este ceresc și statornic. În acest scop El Se referă la contrastele dintre aceste două orânduiri, fiecare la timpul ei fiind ridicată de Dumnezeu. Duhul Sfânt însă arată totodată lucruri în care aceste două orânduiri se aseamănă. Prin aceasta El le face clar că prima orânduire, care consta din umbre și imagini, a trebuit să facă loc celei de-a doua orânduiri, care are a face numai cu realități.

Scriitorul epistolei înaintează pas cu pas în expunerea sa de idei. El îndepărtează bucată după bucată iudaismul, ca să înlocuiască aceste părți cu ceva mai bun. În ultimul capitol el constată în cele din urmă necesitatea de a renunța ferm la vechiul sistem în totalitatea lui, al cărui timp trecuse, ca să te unești cu Hristos în afara taberei, purtând ocară Sa. În final el arată de asemenea, că aceia care rămân uniți cu prescripțiile iudaice nu au nici un drept să mănânce de la altarul credincioșilor. În partea principală a epistolei scriitorul arată de asemenea cititorilor săi urmările îngrozitoare care stau în directă legătură cu renunțarea la creștinism.

Fie ca Domnul în har să elibereze pe acești credincioși de iudaism, și anume direct înainte de nimicirea definitivă a Ierusalimului și a Templului, care vor pune realmente capăt prescripțiilor serviciului divin iudaic! Ce bucurie pentru aceia care sunt uniți cu un Hristos ceresc, care este „Același ieri și azi și în veșnicie” (Evrei 13.8)!

Scriitorul epistolei nu ne face cunoscut numele lui. El nu se prezintă ca apostol, deoarece el dorește să ne îndrepte privirea numai spre Isus, Marele Apostol și Marele Preot (Evrei 3.1). El se face una cu destinatarii scrisorii și se numără cu aceeași grupă de persoane care de mult timp stăteau în legătură cu Dumnezeu. Aceasta era într-adevăr poziția iudeilor: pentru ei creștinismul, această legătură nouă cu Dumnezeu, s-a legat ca să zicem așa de o relație veche. Pentru păgâni, care aveau legături numai cu demonii, nu a fost așa (1 Corinteni 10.20-22).

Capitolul 1

„Dumnezeu, după ce le-a vorbit odinioară în multe rânduri și în multe feluri părinților prin profeți, la sfârșitul acestor zile ne-a vorbit în Fiul ...” (1.1).

Epistola începe cu ideea că Dumnezeu a vorbit. Ce realitate de neînțeles! Dumnezeu a dat o revelație despre Sine Însuși și despre planurile Sale. Pe parcursul timpului El a făcut aceasta în două feluri:

1. mai întâi prin profeți
2. apoi direct prin Fiul.

Cuvintele lui Dumnezeu au fost încredințate iudeilor. Aceasta era în toate privințele un privilegiu mare (Romani 3.2). Dumnezeu a vorbit mai înainte „părinților”, deci la înaintașii poporului iudeu din vremea aceea, căruia aparțineau destinatarii scrisorii. Expresia „părinți” o găsim deseori în Noul Testament (Ioan 7.22; Faptele Apostolilor 13.32; Romani 9.5; și așa mai departe). Dumnezeu le-a vorbit în multe rânduri sau deseori și în multe feluri, prin aceea că El le-a dat succesiv revelații progresive despre planurile pe care El voia să le îndeplinească. Aceasta a avut loc prin profeți, oameni sfinți ai lui Dumnezeu, care au vorbit conduși de Duhul Sfânt (2 Petru 1.21).

Seria lor a început cu Moise¹, cel mai proeminent dintre ei, așa cum el este numit în Deuteronom 34.10: „În Israel nu s-a mai ridicat proroc ca Moise.” Seria profeților se întinde pe o perioadă de timp de mai mult de o mie de ani și se încheie în Vechiul Testament cu Maleahi. Toți acești profeți au vestit în revelații tot mai clare pe Acela care trebuia să împlinească cuvintele vestite de ei.

Moise a zis: „Domnul Dumnezeu tău îți va ridica din mijlocul tău, dintre frații tăi, un proroc ca mine: să ascultați de El!” (Deuteronom 18.15). Și Maleahi, ultimul profet al Vechiului Testament, vestește: „Iată, trimit pe solul Meu și el va pregăti calea înaintea Mea. Și Domnul pe care-L căutați va veni deodată la Templul Său; și Îngerul legământului în care găsiți plăcere: iată, vine, zice Domnul oștirilor” (Maleahi 3.1).

După ce Dumnezeu a vorbit părinților în această perioadă lungă de timp în felul acesta, la sfârșitul perioadei, deci „la sfârșitul acestor zile”, El „ne-a vorbit în Fiul”. Dumnezeu Însuși vorbește în El, deci nu mai vorbește indirect prin mijlocirea bărbaților care au fost călăuziți de Duhul Sfânt. Și cât de superioară era această revelație, această nouă relație a lui Dumnezeu cu iudeii, față de ce au avut ei până acum! Dar ea s-a legat împreună cu relația veche. Dumnezeu a vorbit atât „prin profeți” cât și „în Fiul”, în aceasta constă egalitatea. Diferența constă în aceea, că în cazul al doilea Dumnezeu Însuși este vorbitorul, în timp ce în primul caz El a vorbit poporului prin intermediere².

Faptul că Dumnezeu a vorbit în Fiul, introduce gândul întrupării ca Om, dar totodată și descrierea întregii glorie a Persoanei Sale. Și ceea ce iese în mod deosebit în evidență în acest capitol cu privire la demnitatea Persoanei Fiului este dumnezeirea Sa în umanitatea Sa: Dumnezeu S-a coborât în mijlocul nostru.

„... la sfârșitul acestor zile ne-a vorbit în Fiul – pe care L-a rânduit moștenitor a toate, prin care a făcut și lumile –” (1.2)

Dumnezeu L-a făcut pe Fiul Său „moștenitor a toate lucrurile”. Aceasta presupune și umanitatea Lui, căci după ce El a suferit ca Om și ca Cel înviat a fost înălțat la dreapta lui Dumnezeu, Dumnezeu, potrivit planurilor Sale, I-a supus la picioare toate lucrurile și I le-a dat în posesiune (Filipeni 2.6-11; Psalm 2.8). Dar El trebuie ca Fiu să posede toate lucrurile în glorie.

---

¹ Enoch, care potrivit cu Iuda 14 de asemenea a prorocit, nu era încă un profet în Israel.

² Când Dumnezeu a vorbit prin profeți, El a rămas diferit de ei; El S-a folosit de ei ca gură a Sa. Dar în Fiul, Dumnezeu Însuși a vorbit, nu printr-un altul, nu ca Tată și nici în persoana Tatălui, și nici prin Duhul Sfânt; deoarece El nu S-a folosit de o persoană din afara Dumnezeirii, ci de o Persoană divină, și această Persoană era Fiul (din prefața la traducerea Bibliei în limba franceză de John Nelson Darby).

Mai mult chiar. El este și Creatorul. Prin El Dumnezeu „a făcut lumea”, aceasta înseamnă, spațiile largi ale universului acesta: tot ce există în timp și spațiu. Un adevăr la care scriitorii sfinți mereu insistă cu putere (Ioan 1.3,10; Coloseni 1.15,16) și ne arată gloria și puterea Fiului. El este Cel care a făcut lumile, care își urmează traiectoria în ceruri și vestesc gloria lui Dumnezeu. Tocmai acest Dumnezeu ne-a vorbit.

„... fiind strălucirea gloriei Sale și întipărirea Ființei Sale și susținând toate lucrurile prin Cuvântul puterii Lui, după ce prin Sine Însuși a făcut curățirea de păcate, S-a așezat la dreapta Măririi în cele înalte” (1.3).

El este strălucirea gloriei lui Dumnezeu și întipărirea Ființei Lui – o altă trăsătură caracteristică a mărimii Sale dumnezeiești. El este în Persoana Sa revelarea lui Dumnezeu Însuși. Așa cum lumina ni se face cunoscut prin strălucirea ei, tot așa noi vedem luminând în Hristos razele gloriei lui Dumnezeu, aceasta înseamnă: desăvârșirea. Așa ne revelează El pe Cel care „locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia” (1 Timotei 6.16). El este strălucirea Ființei Sale și întipărirea a ceea ce Dumnezeu este în Sine Însuși. Așa cum o pecete pusă pe ceara roșie de sigilii redă exact trăsăturile peceții, tot așa în Hristos s-a arătat în chip desăvârșit ce este Dumnezeu în totalitatea Sa.

El a fost văzut aici pe pământ în Persoana Sa, în tot ce El a spus și a făcut: „Nimeni n-a văzut vreodată pe Dumnezeu; singurul Lui Fiu, care este în sânul Tatălui, Acela L-a făcut cunoscut” (Ioan 1.18). Și lui Filip i se spune: „De atâta timp sunt cu voi și nu M-ai cunoscut, Filip? Cine M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl. Cum zici tu: »Arată-ne pe Tatăl«?” (Ioan 14.9).

Afară de aceasta, El susține „toate lucrurile prin Cuvântul puterii Lui”. Cuvântul Lui posedă nu numai puterea divină de a chema toate lucrurile din nimic și să le așeze într-un sistem ordonat, ci și să mențină existența și ordinea lor și să le conducă. Fără puterea Lui și fără activitatea Lui permanentă, lucrurile ar înceta imediat să existe. Ele ar ajunge în dezordine și s-ar prăbuși în nimic.

Acțiunile acestei puteri s-au arătat atunci când Hristos a fost pe pământ. El a amenințat vântul și a spus mării: „Taci, Fii liniștită!” (Marcu 4.39). Porunca Lui neauzită a chemat peștii, ca să umple plasele lui Petru (Luca 5.4-6). Aceasta era gloria Domnului Isus ca Fiu al lui Dumnezeu.

Dar mai este încă o latură a gloriei Sale. Fără îndoială este o glorie divină, dar care a putut fi revelată numai în natura Lui umană:

- Evrei 1.3: „... după ce prin Sine Însuși a făcut curățirea de păcate”.
- Evrei 2.10: „Pentru că I se cuvenea Aceluia pentru care sunt toate și prin care sunt toate, aducând pe mulți fii la glorie, să desăvârșescă prin suferințe pe Căpetenia mântuirii lor.”

Răscumpărarea făcută pe cruce este lucrarea Sa proprie, dumnezeiască, a cărei glorie Îi aparține în totalitate Lui personal. Păcătoșii, pentru care ea a fost făcută, nu stau aici în câmpul vizual. Răscumpărarea este o lucrare pe care o putea face numai Acela care în același timp este Dumnezeu și Om. La gloria Sa de Creator El a adăugat gloria minunată a Răscumpărătorului, care este foarte sublimă și de o cu totul altă ordine. Minunate realități: Fiul, Moștenitorul tuturor lucrurilor, Creatorul, în care se face cunoscută măreția gloriei lui

Dumnezeu și Ființa Sa desăvârșită, este Cel care „prin Sine Însuși a făcut curățirea păcatelor”. Cât de mult mărimea lucrării Sale înalță gloria Persoanei Sale!

Pe baza acestei lucrări El Însuși S-a așezat la dreapta Maiestății în locurile înalte, după ce El a făcut lucrarea. Aceasta este poziția Lui actuală ca Om. Dar El este și Dumnezeu. Să observăm: în acest loc El nu este, ca în Faptele Apostolilor sau în epistola către Efeseni, privit ca Acela care este dependent de Dumnezeu cu privire la învierea și înălțarea Sa. Aici El Însuși ocupă locul care I se cuvine de drept, după ce El prin Sine Însuși, prin jertfa Sa (Evrei 9.26), a făcut curățirea păcatelor.

El este Fiul, Creatorul, o Persoană a Dumnezeirii și în același timp este revelarea lui Dumnezeu. Acum însă El este și Mântuitorul înălțat la dreapta lui Dumnezeu. Aceasta este gloria Lui personală, poziția Lui minunată ca Om. El este desigur Mesia, însă după împlinirea lucrării de mântuire El ocupă o poziție cerească.

Cât de potrivit era acest fapt să desprindă pe creștinii iudei de iudaism și să-i lege cu cerul! Și ce efect are și asupra inimii noastre, atunci când privim pe Domnul nostru Isus în glorie!

„... luând un loc cu atât mai presus decât îngerii, cu cât a moștenit un Nume mult mai ales decât ei” (1.4).

Scriitorul epistolei arată deci, că Domnul Isus în caracterul Său ales stă mai presus de îngeri, de creaturile cerești și de cei „tari în putere” (Psalm 103.20). El o face ca să arate caracterul ales al creștinismului, pe care el pe parcursul epistolei îl compară și cu alte trăsături de caracter ale sistemului iudaic. Dumnezeu S-a folosit deseori de slujba îngerilor în relația Sa cu poporul Israel și părinții lor. Iudeii aveau „Legea primită prin îngeri” și se lăudau cu ea (Faptele Apostolilor 7.53; Evrei 2.2; Galateni 3.19).

Apostolul va arăta acum supremația Persoanei lui Hristos pe baza diferitelor locuri din Vechiul Testament. Ea se arată în primul rând prin aceea că El a moștenit un Nume mult mai ales decât îngerii, un Nume care se cuvine numai Lui și prin care Dumnezeu a revelat ce este El. Aceasta ne-o arată versetul următor.

„Deoarece, căruia dintre îngeri i-a spus vreodată: »Tu ești Fiul meu; Eu astăzi Te-am născut«? Și, din nou: »Eu Îi voi fi Tată și El Îmi va fi Fiu«?” (1.5).

Aceasta este trăsătura de caracter care Îl deosebește în chip absolut pe Hristos de îngeri. El este Fiu. Desigur, îngerii ca și creaturi ale lui Dumnezeu sunt numiți „fii ai lui Dumnezeu” (Iov 1.6), dar ei nu stau față de Dumnezeu în această relație minunată pe care o exprimă cuvântul „născut”. Cuvintele: „Tu ești Fiul Meu” arată că numai El este în felul acesta Fiul lui Dumnezeu. El este Fiu din veșnicie; dar acest Nume, care I-a fost dat aici și care arată această relație, este aplicat la Hristos, care a fost născut pe pământ. „Astăzi Te-am născut”: prin aceasta se exprimă relația Sa cu Dumnezeu în timp. El, Cel care era singurul și veșnicul Fiu, înainte ca să fi existat ceva, prin nașterea Sa minunată a căpătat această poziție minunată și aici pe pământ, așa cum îngerul a spus Mariei: „Sfântul care Se va naște Se va chema Fiu al lui Dumnezeu” (Luca 1.35). În afară de aceasta Isus S-a dovedit ca Fiu al lui Dumnezeu și „prin învierea morților” (Romani 1.3,4).

La această prezentare din Psalmul 2, scriitorul adaugă o altă afirmație: „Eu Îi voi fi Tată și El Îmi va fi Fiu”. Aceste cuvinte, care în 1 Cronici 17.13 se referă direct și literalmente la

Solomon, iar aici sunt aplicate la Hristos, arată că acum este vorba de relația Sa ca Om cu Dumnezeu. Ele Îl desemnează ca Mesia, ca Împărat în Sion, al cărui model era Solomon. Toate acestea arată cât de ales este Numele pe care El L-a moștenit; cât de mai presus de îngeri stă El!

„Și iarăși, când Îl aduce pe Cel întâi-născut în lumea locuită, zice: »Și toți îngerii lui Dumnezeu să I se închine!«” (1.6).

Demnității Domnului îi este dată o altă mărturie. Când El ca Cel întâi-născut este adus în lumea locuită, îngerii, cele mai înalte ființe create, care sunt cel mai aproape de Dumnezeu, trebuie să I se închine. Această expresie „Cel întâi-născut” desemnează poziția de frunte, așa cum se vede și din Psalmul 89.27. Aici El nu este ca în Romani 8.29 „Cel întâi-născut între mai mulți frați”, ci mai mult Cel întâi-născut în sensul din epistola către Coloseni (Coloseni 1.15,18), unde această expresie arată poziția Sa de frunte față de tot ce a fost creat.

„Și despre îngeri zice: »Cel care îi face pe îngerii Săi duhuri și pe slujitorii Săi, flacăra de foc«; iar către Fiul: »Tronul Tău, Dumnezeule, este în veacul veacului; și un toiag de dreptate este toiagul Împărăției Tale; Tu ai iubit dreptatea și ai urât nelegiuirea; de aceea, Dumnezeule, Dumnezeul Tău Te-a uns cu untdelemn de bucurie mai presus de tovarășii Tăi«. Și: »La început, Tu, Doamne, ai întemeiat pământul; și cerurile sunt lucrări ale mâinilor Tale. Ele vor pieri, dar Tu rămâi; și toate se vor învechi ca o haină și le vei face sul ca pe un veșmânt și vor fi schimbate; dar Tu ești Același și anii Tăi nu se vor sfârși«” (1.7-12).

Îngerii sunt numai slujitori. Dumnezeu face cu ei ce vrea. Cu Fiul este altfel: Dumnezeu explică ce este El. Ca să arate aceasta, scriitorul epistolei citează două locuri remarcabile din Psalmi, care se referă la Mesia.

În Psalmul 45 se exprimă dumnezeirea Lui: „Tronul Tău, Dumnezeule, este în veacul veacului; și un toiag de dreptate este toiagul Împărăției Tale” (Psalm 45.6). În această stare El, chiar dacă El ca Mesia posedă un tron pământesc, pe care cândva îl va da mai departe (1 Corinteni 15.24), trebuie să posedă un tron, care este din veșnicie în veșnicie. Ca Mesia El va domni în dreptate, corespunzător caracterului Său personal, descris prin cuvintele: „Tu ai iubit dreptatea și ai urât nelegiuirea”. După toate suferințele Sale partea Lui va fi untdelemnul de bucurie, o fericire desăvârșită. El va avea în jurul Lui „tovarăși”, „prieteni ai Mirelui”, deci pe rămășița lui Israel, care vor avea parte împreună cu El de această bucurie. Dar chiar și în bucuria Lui, ca și în toate lucrurile, El este mai presus de tovarășii Lui (compară cu Evrei 12.2; Ioan 3.29).

Locul al doilea, preluat din Psalmul 102, descrie într-un mod mult mai sublim și mai clar gloria divină a lui Mesia. În acest Psalm suferim și noi la strigătul de durere al lui Mesia suferind: „Am zis: »Dumnezeul Meu, nu Mă lua la jumătatea zilelor Mele!«” (Psalm 102.24). Însă după aceea urmează răspunsul lui Dumnezeu, care este o mărturie minunată pentru Persoana lui Hristos: „Anii Tăi sunt din generație în generație. Tu ai întemeiat pământul la început și cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale” (Psalm 102.24b,25). Acest Mesia smerit și umil este Creatorul sublim, care era înainte de toate lucrurile și va exista în veșnicie, când El

va transforma tot ce este trecător. În mijlocul creației schimbătoare și trecătoare, El este același, Cel neschimbător, un titlu care este folosit numai pentru Dumnezeu.

„Dar căruia dintre îngeri i-a zis vreodată: »Șezi la dreapta Mea până îți voi pune pe vrăjmașii Tăi ca așternut al picioarelor tale”? Nu sunt toți duhuri slujitoare trimise pentru a le sluji celor care vor moștenii mântuirea?” (1.13,14).

Ultimul detaliu amintit aici întregește prezentarea gloriilor lui Hristos în descrierea unei poziții actuale. În acest scop este citat un loc din Psalmul 110, un Psalm pe care Domnul îl aplică la sine Însuși (Matei 22.43-45). Pe baza împlinirii lucrării Sale precum și după suferințele Sale și moartea Sa, dar și în baza măreției divine a Persoanei Sale Dumnezeu Îl așează pe locul cel mai înalt al onoarei și maiestății: „Șezi la dreapta Mea”. Această poziție minunată El o ocupă deja acum, în așteptarea momentului când ea va deveni vizibilă înaintea lumii întregi. Acesta este momentul când Dumnezeu va pune pe vrăjmașii lui Hristos sub picioarele Lui.

Căruia dintre îngeri i-a spus Dumnezeu un astfel de cuvânt? Cui putea El să dea vreodată un astfel de loc? Nici unuia! Contrastul dintre poziția lor și a lui Hristos este mare. Toate lucrurile Îi vor fi supuse, și până atunci El stă la dreapta lui Dumnezeu. Toți îngerii Îl adoră. Ei sunt numai duhuri slujitoare, supuse poruncilor lui Dumnezeu, slujitori ai lui Dumnezeu, care își fac lucrarea spre binele acelor care vor moșteni mântuirea. Exemple de aceste slujbe găsim în diferite locuri din Faptele Apostolilor (Faptele Apostolilor 5.19; 12.7-10; 27.23). Cu toate că îngerii sunt invizibili pentru ochii noștri, fără îndoială și noi savurăm purtarea lor de grijă. Dar este mai bine că nu-i vedem, căci omul este totdeauna înclinat să se agațe de unealta folosită de Dumnezeu, în loc să se înalțe până la El. Este bine să găzduiești îngeri, fără să ști.

Deci totul în acest capitol este rânduit să înalțe gloria divină a lui Hristos, a Fiului devenit Om pe pământ. Fie ca inimile noastre să-L privească cu adorare!